БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

ДЕКАБРЬ 12 вторник 1939 он № 285 (2985) Оен 10 мунгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

КОММУНИСТНУУД БА ПАРТИЙНАБЭШЭНҮҮДЭЙ СТАЛИНСКА БЛОК ИЛАГДАШАГҮЙ!

2 жэлэй саадтэа, 1937 оной декабриин 12-то, манай агууехэ эхэ ороной ажалшад болбол дэлхэй дээрэхи эгээл демократическа Сталинска Конституциин үндэһөөр, оронойгоо дээдэ орган—СССР-эй Верховно Соведые һунгаһан байна. Энэ үдэр, хүдэлмэришэд ба колхознигууд, интеллигентнүүд ба Улаан Армиин боецүүд хадаа һунгуулиин урнануудта ошожо, өөһэдынгөө эрхим түлөөлэгшэдые, Ленин Сталинай хэрэгэй түлөө эсэрашагүй тэмсэлшэдые һунгаа һэн.

Декабриин 12-ой историческа һунгалтанууд болбол коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй Сталинска блогой туг доро үнгэрөө. «Һунгуулиин кампаниие дэлгэрүүлхэдээ, парти болбол коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй һунгуулиин блогой идейень өөрынгөө һунгуулиин политикодо эгээл шухала болгон түрүүлүүлжэ табиха гэжэ шиидхэһэн байгаа. Парти болбол һунгуулиин округуудаар партийнабэшэнүүдтэй ниитэ кандидатурануудые табиха гэжэ шиидээд, партийнабэшэнүүдтэй блок байгуулжа, союз байгуулжа һунгалтада гараһан байна. Энэ болбол буржуазна оронуудай һунгуулиин кампаниинуудай практикада, тон болохогүй ба харагдаа үзэгдөөгүй юумэ болоһон байна. Гэбэшье, коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй блок хадаа бусад харша дайсан ангинуудай үгы ба арадай бүхы слойнуудай морально-политическэ единство болоол арсашагүй факт болоод байһан, манай орондо хүсэд естественнэ үзэгдэл болоһон байна». (ВКП(б)-эйн историин хураангы курс).

Советскэ арад болбол энэ үдэр, алдарта коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро, манай орондо туйлагдаһан, социализмын бүхэдэлхэйн историческа илалтануудай түлөө; манай ороной социалистическэ промышленностиин ба хүдөө ажахын саашанхи һалбаралтын түлөө; формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культурын улам хүсэтэ ургалтын түлөө голосовалаа. «Энэ хадаа юрын һунгалта бэшэ, харин агууехэ һайн үдэр, советскэ арадай баяр, СССР-эй арадуудай агууехэ ханибарисаагай демонстраци болоо һэн». (ВКП(б)-эйн истори).

СССР-эй 94 миллион һунгагшадһаа 91 миллион үлүүтэйнь гү, али 96,8 процентнь һунгалтануудта хабаадаһан байна. Эдэнэй 98,6 процентнь коммунистнуудай ба партийнабэшэнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө голосовалаа һэн. Тэрэнэй результадта, коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй блогой кандидадууд хадаа СССР-эй Верховно Соведтэ депутадуудаар бултадаа һунгагдаһан байна.

Манай орон болбол арадуудай дундаһаа ургаһан гайхамшаг талантнуудаар, дэлхэй дээрэхи эгээл үнэтэ капитал—хүнүүдээр, кадрнуудаар угаа баян байһыень һунгуулиин кампани демонстрацилаһан байна. Социализмын ороной Верховно Соведтэ депутадуудаар бүхы профессиин хүнүүд—гүрэнэй ба партийна деятельнүүд, хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай эрхим түлөөлэгшэд, искусство ба наукын элитэ деятельнүүд һунгагдаа һэн.

Тэрээнһээ хойшо 2 жэл үнгэрэбэ. СССР-эй Верховно Соведэй Сессинүүд болбол Социалистическэ демократиин торжествогой дээдэ жэшээе бүхы дэлхэйн урда демонстрацилна. Сессинүүдэй трибунанууд дээрэһээ, депутадуудСоветскэ Союзай геройнууд, хүдэлмэришэд, колхознигууд, советскэ интеллигенциин, искусствын ба наукын түлөөлэгшэд выступална. Сессинүүд болбол гүрэнэй угаа ехэ удхашанартай асуудалнуудые шиидхээ. Верховно Совет хадаа жэлбүри СССР-эй гүрэнэй единнэ бюджет баталана, хэдэн олон шухала законуудые абана. Верховно Соведэй ээлжээтэбэшэ IV Сесси дээрэ, Советскэ Союз ба Германиин хоорондын ханибарисаа ба хилэ тухай пакт ратификацилагдаа, энэ болбол манай ороной гадаадын политикын гайхамшаг илалта мүн. Ээлжээтэбэшэ V Сесси болбол манай нэгэшүһэтэ ахадүүнэр—Баруун Украинын ба Баруун Белоруссиин арадуудые Советскэ Союзай агууехэ бүлэдэ абаа.

«Депутат болбол би хадаа арадай туһамарша гээшэб, Верховно Соведтэ тэрэнэй эльгээһэн түлөөлэгшэ гээшэб гэжэ мэдэхэ ба арадаар тэрээндэ ямар захяа үгтөөб, тэрэл замаар өөрыгөө абажа ябаха ёһотой». (Москвагай Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэһөө).

Арадай һунгагдамалнууд, Верховно Соведэй депутадууд хадаа ленинско-сталинска типын гүрэнэй деятельнүүд мүн. Тэдэнэр хадаа арадтаа хизаарлашагүй преданнэ, һунгагшадтаяа нягта барисаатай байна. Манай ороной ажалшад болбол өөһэдынгөө депутадуудта элдэб асуудалнуудаар хандана.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр С. Д. Игнатьевта үдэр бүри хэдэн арбаад бэшэгүүд ерэнэ. Энээн соогоо, һунгагшад болбол колхозно хэрэгүүд тухай, нютагай барилганууд, һургуулинуудай ба элүүрые хамгаалгын асуудалнууд, угаа ехэ гүрэнэй удхашанартай хэрэгүүд тухай, ажалай конфликтнууд тухай бэшэнэ. Баунтын аймагай колхознигууд-һунгагшадай материальна энхэ амагалан байдалай ургахатай хамта, тэдэнэй культурна эрилтэнь ургаа. Зүгөөр, эндэ элдэб литература, газедүүд, журналнууд тон дутамаг байгаа. Тиихэдэнь, һунгагшад болбол өөрынгөө депутат нүхэр Игнатьевта хандаһан байна. Бэшэгыень абаһан үдэртөө, колхознигуудта телеграмма үгэһэн ба хойто неделидэнь бүхы газедүүд, журналнууд эльгээгдэжэ эхилээ һэн. Мүн, музыкант Александр Герасимович Дыминский болбол манай республикада дуунай ба пляскын ансамбль эмхидхэхэ тухай дурадхалтайгаар нүхэр Игнатьевта хандаба. Энэ асуудалые халуунаар дэмжэһэн ба практическа шиидхэбэри абахынь тула республикын Совнаркомдо хандаһан байна.

Лесокомбинадай хүдэлмэришэд болбол комбинат дээрэ эдеэ хоолой магазинуудай үсөөн байһан тухайда депутат нүхэр Г.А. Цыденовада мэдээсэбэ. Нүхэр Цыденова болбол энэ асуудалые Бурмонторгтой хэлсэжэ, Лесокомбинат дээрэ магазин нээлгэһэн байна.

Арадай һунгагдамалнууд хадаа гүрэнэй тон шухала асуудалнуудые үдэрбүри шиидхэнэ. Советскэ демократи хадаа ажалша арадуудта, тэдэнэй һунгагдамалнууд, депутадуудта угаа ехэнүүд эрхэнүүдые олгоно. Манайхидал адали, иимэ бодото демократи хадаа бусад ямаршье гүрэндэ байхагүй, байжа шадахашьегүй.

Һүүлэй хоёр жэлнүүдтэ манай орондо гайхамшаг событинууд болоо. ВКП(б)-эйн историческа XVIII съезд болбол социализмһаа коммунизмда шата дамжан шэлжэжэ оролгын гигант ехэ программые хараалаа. Советскэ арадай зэбсэгтэ хүсэн—Хүдэлмэришэн-Таряашанай алдарта Улаан Арми хадаа Хасан нуурдахи, Халхын-Голдохи байлдаануудта, японско хобдог самурайнуудые үйбута сохёо. Героическа Улаан Армиин боецүүд болбол Баруун Украинын ба Баруун Белоруссиин арадуудые панска даралталһаа сүлөөлөө. Мүнөө, эхэ оронойгоо, илангаяа Ленинградай аюулгүйе хамгаалхатаяа хамта, финскэ арадай хэтэ заяанай хүсэлые бэелүүлжэ байна.

Советскэ арад болбол Сталинска Конституциин наран доро, урагшаа—коммунизм тээшэ амжалтатайгаар ябажа байна. Мүнөө, нютагуудахи Соведүүдэй һунгалтанууд дээрэ, советскэ арад болбол өөрынгөө эбдэрэшэгүй морально-политическэ единствое үшөө дахин демонстрацилха байна.

Болохоо байгаа һунгалтануудые үйлэдбэриин шэнэнүүд амжалтануудаар угтае!

Һунгагшад! Коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй Сталинска блогой кандидадуудай түлөө, арадай достойно хүбүүд ба басагадай түлөө голосовалагты!

Улан-Удын Городской Соведэй депутадуудта кандидат, ВЛКСМ-эй Горкомой секретарь нүхэр Ларионов болбол һунгагшадайгаа урда выступалжа байна. (Пестеревэй фото).

Нүхэр Сталин—Тбилисскэ Городской Соведэй депутадуудта кандидадаар регистрацилагдаба

Тбилиси декабрь 8. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдэшэ, Сталинай нэрэмжэтэ паровозо-вагоно-ремонтно заводой ба городой бусад предприятинуудай, учреждениүүдэй делегацинуудай хабаадалгатайгаар, Тбилисскэ Городской ажалшадай депутадуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин №52 округой, һунгуулиин окружной комиссиин заседани болобо.

Иосиф Виссарионович Сталиниие Тбилисскэ Городской Соведэй депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлхэ тухай, Сталинай нэрэмжэтэ паровозо-вагоно-ремонтно заводой коллективэй 4 мянган эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба служащинарай хабаадалгатай хамтын суглаанай протокол ба һунгуулиин №52 округто баллотировалагдаха тухай нүхэр Сталинай зүбшөөл, һунгуулиин комиссида оробо гэжэ һунгуулиин окружной комиссиин түрүүлэгшэ Загаровский мэдээсэнэ.

Энэ мэдээсэлыень заседанида хабаадагшад нэрьемэ аплодисментнүүдээр угтаба.

Паровозо-вагоно-ремонтно заводой парткомой секретарь Кучава гэгшэдэ үгэ үгтэбэ.

—Нүхэр Сталин болбол—гэжэ тэрэ хэлэнэ—революционно хүдэлөөнэй эхилэжэ байха үедэ, манай завод дээрэ хүдэлмэришэдэй революционно хүдэлмэриие хүтэлбэрилжэ, самодержавида эсэргүү шиидхэхы штурмда тэдэниие эмхидхэжэ, ерээдүйн зол жаргалай түлөө тэмсэлэй искусстводо һургадаг байгаа. Эндэ Тбилисидэ, Агууехэ Сталин хадаа Грузидахи ба Закавказдахи большевистскэ организацинуудай түрүүшын үндэһэ һуурииие байгуулһан юм.

Советскэ Союзай арадуудай туйлаһан бүхы историческа илалтануудань Сталинай нэрэтэй холбоотой байна. Нүхэр Сталин—дэлхэй дээрэ эгээл демократическа Конституциие—илаһан социализмын Конституциие зохёогшо мүн. гэжэ нүх Кучава үгэеэ дүүргэнэ.

Дахин оваци болоно, «Ура», «Агууехэ Сталин мандаг!» гэһэн абяанууд нэрьенэ.

Һүүлээрэнь, Тбилисиин депогой мастер стахановец Домбрава, профессор Харадзе, орденто поэт Симон Чиковани ба бусад выступалба.

Һунгуулиин окружной комиссиин секретарь Надарейшвили болбол тогтоолой проектые уншаба, тэрэнь комиссяар нэгэндуугаар абтаба.

Нүхэр Сталиниие Тбилисскэ городской Соведэй депутадуудта кандидат болгон һунгуулиин №52 округто регистрацилха тухай һунгуулиин окружной комиссиин тогтоолые, арадуудай агууехэ вождиин хүндэлэлдэ нэрьемэ оваци ба баярай абяануудаар угтаба.

Һунгуулиин №5 округой, һунгуулиин окружной комисси болбол Киевскэ Городской ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадуудта кандидадаар ИОСИФ ВИССАРИОНОВИЧ СТАЛИНИИЕ РЕГИСТРАЦИЛБА

Киев, декабриин 6. (ТАСС). Киевскэ Городской ажалшадай депутадуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин №5 округой, һунгуулиин окружной комиссиин заседани болобо.

Ажалай Улаан тугай орденто Киевскэ машинабайгуулгын заводой, гуталай нэгэдэхи фабрикын, УССР-эй Наркомземэй коллективэй делегацинууд хабаадалсаба.

Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ Рыков болбол Киевскэ Городской Соведэй депутадуудта кандидадаар Иосиф Виссарионович Сталиниие дэбжүүлхэ тухай, Ажалай Улаан тугай орденто Киевскэ машинабайгуулгын заводой коллективэй хамтын суглаанай протокол ба һунгуулиин табадахи округто баллотировалагдахые зүбшөөһэн нүхэр Сталинай зүбшөөлэнь һунгуулиин комиссида оробо гэжэ мэдээсэнэ; тус суглаанда заводой хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, технигүүдэй ба служащинарай 95 процентнь сугларһан байгаа.

Сугларагшад болбол энэ мэдээсэлые нэрьемэ аплодисментнүүдээр угтана. Һунгуулиин округой найдалгата нюур нүх. Сыженков үгэ абана. Тэрэнэй хэлэһэниинь:

—Нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро большевистскэ парти болбол манай арадые хэтэ заяанайнь дарлалтаһаань, гуйраншалга ба эрхэгүй байдалһаань сүлөөлһэн байна. Нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро, манай орондо социализм байгуулагдаһан ба манай эхэ орон хадаа дэлхэй дээрэхи эгээл хүсэнтүгэс гүрэн болоһон байна.

—Дэлхэй дээрэ эгээл демократическа Конституциие бидэндэ үгэһэн, агууехэ Сталинай түлөө бүгэдээрээ, нэгэ хүн шэнгеэр, голосуудаа үгэхэбди—гээд, Сыженков үгэеэ дүүргэбэ.

Һүүлээрэнь, заводой хүдэлмэришэд Струтинский ба Чаплинский, партиин Ленинскэ райкомой секретарь Романченко гэгшэд үгэ хэлэбэд.

Тогтоолой проект уншагдажа, комиссяар нэгэн һаналаар абтаба.

Һунгуулиин №5 округто, Киевскэ Городской Соведэй депутадуудта кандидадаар нүхэр Сталиниие регистрацилха тухай, комиссиин тогтоолые, сугларагшад болбол «Вождь, багша ба хани нүхэр СТАЛИН мандаг», «Агууехэ СТАЛИН мандаг!» гэһэн үни удаан оваци ба ,,ура" хашхаралдаануудаар угтаба.

Нүхэр В. М. Молотов—Тбилисскэ Городской Соведэй депутадуудта кандидадаар регистрацилагдаба

Тбилиси, декабриин 8. (ТАСС). Үсэгэлдэр, Городой предприятинууд ба учреждениүүдэй делегацинуудай хабаадалгатайгаар, Тбилисскэ Городской ажалшадай депутадуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин №349 округой һунгуулиин окружной комиссиин заседани болоһон байна.

Вячеслав Михайлович Молотовые Тбилисскэ Городской Соведэй депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлхэ тухай, оёдолой №2 фабрикын коллективэй 1400 хүнэй хабаадалгатай хамтын суглаанай протокол ба һунгуулиин № 349 округто баллотировалагдахые зүбшөөһэн нүх. Молотовай зүбшөөлэнь һунгуулиин комиссида ороһон байна гэжэ һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ Клочков мэдүүлбэ.

Түмэрхаргын транспортын инженернүүдэй Тбилисскэ институдай делегациин зүгһөө профессор Зявриев выступалба.

Вячеслав Михайлович Молотов болбол,—тэрэ хэлэнэ,—агууехэ арадай үнэн хүбүүн. Нүхэр Сталинай дүтын соратник **Вячеслав Михайлович Молотовоор** хүтэлбэрилэгдэдэг сэсэн правительство хадаа манай ороние толгойлон хүтэлнэ Советскэ Правительствын толгой **Вячеслав Михайлович Молотовто,** нэгэнһаналаар голосоо үгэхэбди, гэжэ Зявриев хэлэнэ.

Тэрэшэлэн, оёдолой № 2 фабрикын стахановка Джапаридзе, поэт орденоносец Ираклий Абашидзе, Будылев ба бусад үгэ хэлэһэн байна.

Нүхэр **Вячеслав Михайлович Молотовые** Тбилисскэ Городской Соведэй депутадуудта һунгуулиин № 349 округһоо кандидат болгон регистрацилха тухай һунгуулиин окружной комиссиин тогтоолые заседанида хабаадагшад нэрьемэ аплодисментнүүдээр угтана.

НҮХЭР В.М. МОЛОТОВ—КИЕВСКЭ ГОРОДСКОЙ АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ СОВЕДЭЙ ДЕПУТАДУУДТА КАНДИДАДААР РЕГИСТРАЦИЛАГДАБА

КИЕВ, декабриин 6. (ТАСС). Артемын нэрэмжэтэ Киевскэ машинабайгуулгын заводой коллектив болбол Киевскэ Городской ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадуудта кандидат болгон, Советскэ Правительствын толгой нүхэр **Молотовые** дэбжүүлээ.

Һунгуулиин урда тээхи совещанида хабаадагшад хадаа энэ дурадхалые халуунаар дэмжэһэн байна. Нүхэр Молотовые Киевскэ Городской ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадуудта кандидат болгон, Молотовско районой һунгуулиин №440 округһоо дэбжүүлхэ тухай тогтоол нэгэндуугаар абтаһан байна. Заводой ажалшад хадаа Киевскэ Горсоведэй депутадуудта, энэ округ соо баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйжа нүхэр Молотовто хандаһан байгаа.

Декабриин 4-дэ, һунгуулиин окружной комиссиин заседани болобо. Тэрэ заседанидань Артемын нэрэмжэтэ заводой коллективһээ делегаци ерэбэ.

Киевскэ Городской ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадуудта кандидат болгон нүхэр Молотовые дэбжүүлхэ тухайда, машинабайгуулгын Артемын нэрэмжэтэ заводой коллективэй хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба служащинуудай 800 хүнэй хабаадалгатай хамтын суглаанай протокол ба һунгуулиин 440-дэхи округто баллотировалагдахые зүбшөөһэн нүхэр Молотовай зүбшөөлэнь, комиссида ороһон байна гэжэ, һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ Рябиков хадаа нэрьемэ аплодисментнүүд доро мэдээсэбэ.

Комисси болбол нүхэр В. М. Молотовые Киевскэ Городской Соведэй депутадуудта кандидат болгон регистрацилаха тухай тогтоолые нэрьемэ аплодисментнүүд доро абаба.

ЛЕНИНГРАДСКА ВОЕННЭ ОКРУГОЙ ШТАБАЙ ОПЕРАТИВНА МЭДЭЭ

Декабриин 9-нэй үдэр Мурманскһээ баруун тээшэ манай сэрэгүүд хадаа Петсамоһаа урагшаа 50 километрэй райондохи пунктнууд ба узелнүүдэй эсэргүүсэлые үгыхэһэн байна. Петсамын портын причалнуудые минэнүүдһээ сэбэрлэлгэ дүүрэбэ.

Ухтинска, Реболско, Поросозерско ба Петрозаводскһаа баруулжаа манай сэрэгүүд хадаа гүрэнэй хилэһээ баруулжаа 70-80 километртэ дабхиба. Манай сэрэгүүд Суомуссальми нютагые эзэлээд, Кивель-Кюре (Лаатая) тээшэ дабхижа ябана.

Манай сэрэгүүд болбол Карельскэ перешейкэ дээрэ финнүүдэй гол оборонительна линиие Тайпалеен-Йоки мүрэнэй райондо һэтэ сохижо, Кексгальма тээшэ байлдаануудтайгаар урагшаа дабхижа ябана.

АРАДАЙ ҺУНГАГДАМАЛАЙ АЖАЛ'ЯБУУЛГА

Ленин-Сталинай партиин хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ эсэстээ хүртэр преданнэ ба Советскэ арадай хэрэгэй түлөө сусарашагүй тэмэсэлшэ—бурят-монгол арадай үнэн хүбүүн, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат ба Президиумэйнь түрүүлэгшын орологшо, ВКП(б)-эйн Б.М.Обкомой секретарь нүхэр Доржи Цыремпилович Цыремпилон болбол мүнөө Улан-Удэ Городой ажалшадай депутадуудай Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэбэ.

Нүхэр Д. Ц Цыремпилон—1908 ондо, Селенгын аймагай, Оронго нютагта үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэhэн юм.

1931 ондо Улан-Удын Педтехникумые дүүргэмсээрээ, хоёр жэлэй торшо соо, Алайрай аймагта hургагшаар ба hүүлээрэнь, арадай гэ ээрэлэй таhагта хүдэлмэрилөө hэн.

Хүдэлмэришэн-Т а р я а ш а н а й Улаан Армида алба хэжэ ерээд, Селенгын аймагай газедэй харюусалгата редактораар хүдэлмэрилжэ байтараа, 1937 ондо ВКП(б)-эйн Селенгын айкомой секретарьта hунгагдаhан байна. Тэндэhээ, ВКП(б)-эйн Обкомой секретарьта дэбжүүлэгдээ hэн.

Зоной хэрэгтэ зорюулhан амжалтануудайгаа ашаар, арадай агууехэ найдабариие абажа, Улан-Удын Мяханай комбинадай хүдэлмэришэд, служащинар, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба Н-скэ частиин улаан-армейцуудай ба командно-начальнигуудай хамтын суглаагаар дэбжүүлэгдээд, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта hунгагдаа hэн.

Доржи Цыремпилович болбол арад зоной ажабайдалда ба ажахынь бүхы ябуулгануудта анхаралтайгаар хандана, өөрынгөө hунгагшадтай үнэхөөр бата барисаатай.

Үргэн олон hунгагшадhаа үдэрбүри бэшэгүүдые абажа, тус бүридэнь тодорхой харюунуудые үгэнэ.

Эдэ бэшэгүүд соонь элдэб янзын асуудалнууд табигдана. Тэдэнэй авторнуудай дунда тон олон профессиин хүнүүд бии.

Республикын эгээл томо колхозуудай нэгэн—Селенгын аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд болбол динамо машина абалгадань туhалхые гуйжа, депутат нүхэр Цыремпилондо хандаhан байгаа. Доржи Цыремпилович хадаа дурсагдагша гуйлтануудынь хүндэтэйгөөр хүлеэжэ, тэдэнэй эрилтыень тэрэ дары хангаа hэн.

Манай республикада асарагдаха ёhотой зарим товарнуудай замдаа удаардаг ушарые элирүүлэн, зохихо хэмжээнүүдые абаhан байна. Улан-Удын столовонуудай общественнэ хоолые hайжаруулха, предприятинуудые материально-техническэ хэрэгсэлнүүдээр хангаха хэрэгтэ тон ехэ туhаламжа үзүүлээ.

Гадна, Улан-Удэдэхи дүлии ба харахагүй хүүгэдэй hургуулиин hурагшадай түрэлхид хадаа тус hургуулида хэрэгсэлнүүдэнь тон дутамаг, байрынь багадаhайн тухайда, зарим хүүгэд заабарида хабаадуулагдаагүй байhан тухайда, нүхэр Цыремпилондо бэшэhэн байна.

Депутадай хамааралсаhанай результадта, дээрэ дурсагдаhан асуудалнууд шиидхэгдээ. Һунгагшадай хүсэлэнь хүсэлдэжэ, hургуулиинь шэнэ гэрэй барилга дүүрэхээ байна.

Бүхы бэшэгүүд тухайнь бэшэхэ болоо hаа, бүхэли том болохо.

Г. Жабонова.

Дүлэтэ патриотка

1937 оной декабриин 12-ой үдэр — Сталинска Конституциин үндэhэ hуури дээрэ, эрхим хүбүүд ба басагадаа—Ленин-Сталинай хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ эсэстээ хүртэр преданнэ, дүлэтэ патриодуудаа СССР-эй Верховно Соведтэ hунгаhан үдэр.

Эдэ hунгагдамалнуудай нэгэнь—манай Бурят-Монгол арадай үнэн басаган, нүхэр Гүнсэн Аюшеевна Цыденова болоно. Гүнсэн болбол бага наhандаа баяшуудай барлаг зарсань боложо ябаhан юм. Октябрьска революциин ашаар, уйдхарта байдалhаа хахасажа, зол жаргалта байдалаа зохёожо эхилhэн байна. Кулагууд, ноёдой хогбогуудые хобхосохилсохын түлөө хурса шангаар тэмэсэhэн ба артель—колхоз тогтоолгодо активнаар хабаадалсаhан байна.

Нүхэр Гүнсэн Цыденова—СССР-эй Верховно Соведэй депутат. Тиигээд, арадаар үзүүлэгдэhэн агууехэ найдабариие абажа, гүрэвөө хүтэлбэрилсэжэ эхилhэнhээнь хойшо хоёр жэл болобо.

СССР-эй Верховно Соведэй Сессинүүдэй хүдэлмэринүүдтэ хабаадалсажа, социалистическэ оронойгоо агууехэ хэрэгүүдые шиидхэлсэhэн байна. Сессинүүдэй тогтоолнуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула нэлеэд ехэ хүдэлмэринүүдые ябуулна.

Гадна, өөрынгөө hунгагшадтай нягта барисаатай, тэдэнэрэй бэшэhэн бэшэгүүдтэ, асууhан асуудалнуудтань анхаралтайгаар хандадаг. Һунгагшадань гансахан личнэ хэрэгүүдээр бэшэ, мүн ниитын хэрэгэй тухайда асуудалнуудаар нүхэр Цыденовада хандадаг байна.

Мүнөө, Бурят-Монголой хүдөө ажахын техникумда hуралсажа байха зуураа, өөрынгөө депутатска хүдэлмэриие үнэхөөр hайнаар ябуулна.

Н. ЦЫБЕНОВ.

Художник Н. Денисова ба Н. Батолинагай зураг. (ТАСС-ын фото-клише).

БҮГЭДЭЭРЭН БҮРИ ЕХЭ АМЖАЛТАНУУДЫЕ ТУЙЛАН, УГТАЕ!

Олонмиллионно агууехэ советскэ арад хадаа дэлхэй дээрэ эгээл демократическа, Сталинска Конституциин үндэhэ hуури дээрэ, 1937 оной декабриин 12-то, эрхимүүдэй эрхимүүдые—Эхэ оронойгоо үнэн патриодуудые гүрэнэй дээдэ органда hунгаhан байна. Коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй Сталинска блогой гайхамшаг илалтые бүхы дэлхэйн урда демонстрацилаа hэн. Тэрэ историческа үдэрhөө хойшо эгсэ хоёр жэл үнгэрбэ.

Мүнөө, нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ hунгалтануудта бидэнэр хадаа Ленинско - Сталинска партяа, арадуудай агууехэ вождь Сталинаа тойрон бүри нягтаар жагсажа, өөhэдынгөө бата нэгэдэлые үшөө дахин демонстрацилахабди.

Би, Улан-Удын деподо мастераар хүдэлмэрилнэб. СССР-эй, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй hунгалтануудай үедэ агитатораар хүдэлмэрилөө hэм. Агитационно-массова хүдэлмэриие ажалшад-hунгагшадай дунда hайнаар ябуулhанайгаа түлөө, тэндэхи партийна эхин организацяар хэдэн дахин шагнагдаhан байнаб.

Мүнөө, нютагайгаа Соведүүдтэ hунгаха hунгалтануудта баhа лэ агитатораар хүдэлмэрилжэ байнаб. Һунгагшадайгаа дунда арба гаран занятинуудые ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөөб.

Агитационно-политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулхатаяа хамта, үйлэдбэри дээрээ үндэр показательнуудые туйлахаар зоригжонхойб. Манай цех хадаа ноябрь hарынгаа үйлэдбэриин планиие 310 проц. дүүргээ. Декабрь hарынгаа үйлэдбэриин планиие тэрээнhээ доошо бэшээр дүүргэхэбди гэжэ найдуулнаб.

Хүсэнтүгэс социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, hунгалтын үдэр—декабриин 24-ые үндэр показательтайгаар угтаха ёhотойбди.

КАРПУШЕВ БОРИС—Улан-Удын депогой мастер-стахановец.

70 НАҺАТАЙ ХҮГШЭНЭЙ БАЯР

Декабриин 12 хадаа манай оронэй арадуудай историдо мартагдашагүй гайхамшаг дата болоо. Энэ үдэр хадаа Ленин—Сталинай партиин хэрэгтэ эсэстээ хүртэр преданнэ, эхэ оронойгоо эрхим хүбүүд ба басагадые СССР-эй Верховно Соведтэ hунгажа, коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй Сталинска блогой алдарта илалтые хангаhан, — бүгэдэ арадай баярай үдэр мүн.

70 наhатай хүгшэн, Елена Соломоновна Безносикова иигэжэ хөөрэнэ:

—«Би хоёр дэлхэйе үзөөб. Урдань—тэсэшэгүй хүндэ хүшэр дарлалтын, харанхы балай, хатуу сэбдэг дэлхэйе үзөөб. Мүнөө—илаhан социализмын орондо, илалтатүгэсөөр hалбаран байгаа инаг эхэ орондо эрхэ жаргалаа эдлэжэ байнаб. Сталинска Конституци хадаа бидэнэй агууехэ эрхэнүүдые бэхижүүлэн мүнхэжүүлээ».

Үнэхөөр тиимэ. Урда сагта, олон мянган, миллион елинүүдэй байдалынь уйдхартай байгаа.

Нүхэр Безносикова болбол Тарбагатайн районой Б.-Куналэ гэжэ селодо ажаhуудаг hэн. Бүлэ соонь, бага ехэгүй, хамтадаа арба гаран хүнүүд байhан юм. Тэрэнэй нүхэрэнь, Абрам Семенович Безносиков хадаа бүлэнэрөө тэжээхын тула, hүнөөр үдэрые хэжэ ябадаг байгаа.

—«Абрам Семенович болбол бидэниие тэжээхын ба «олзо олохын» тула, приискэнүүдтэ хүдэлмэрилдэг hэн. 9 үхихүбүүдтээ, хүгшэн эхэ эсэгэ хоёртоо би гэртээ үлөөд, үлдэхэ даарахые үзэдэг байгааб. Бага, шуудаа унтуулаад, картошка тариха газараа малтагша hэм»—гэжэ Елена Соломоновна хөөрэнэ.

—Советскэ засаг ба Сталинска Конституци хадаа бидэндэ жаргалта байдалые үгөө. Агуехэ багша, аба Сталин болбол ажалшадай ажабайдалыень ехэ амгалан ба хүхюун зэнгэтэг болгоо—гэжэ, нүх. Безносикова урматайгаар мэдүүлнэ. Безносиковтон болбол Улан-Удэ городто, юhэдэхи жэлээ ажаhууна. Үхихүбүүдэнь бултадаа ехэ болоhо, советскэ учреждениүүдэй, харюусалгата постнуудта хүдэлмэрилнэ.

—1937 оной декабриин 12-ой үдэр СССР-эй Верховно Соведтэ, тэрэнэй хойдноонь, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ hунгалтанууд болоhон байгаа. Би хадаа, зон ниитын зол жаргалай түлөө тэмэсэгшэ, түрүү хүнүүдэй түлөө голосовалаа hэм. Мүнөө, болхозо байгаа hунгалтануудта бэлэдхэжэ байнам. Социалистическэ оронойгоо дүлэтэ патриодуудай түлөө голосовалхаб. Иимэ агууехэ эрхэнүүд хадаа ганса лэ манай орондо бэелүүлэгдэнэ,—гэжэ хэлэбэ.

Манай оронэй ажалшад болбол бага ехэ, хүгшэн залуу илгалгүй—барандаа, 12-ой үдэрые амжалтануудаар угтаба. 70 наhатай хүгшэнэй баярлалга ба омогорхолго хадаа манай оронэй оломиллионно арадай баярлалга ба омогорхолгые харуулана.

Ц. Заводской.

Һайнүдэртэ бэлэгүүд

СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтын болhоор хоёр жэлэй ойдо—декабриин 12-то бэлэг болгон, энэ жэлэйгээ үйлэдбэриин планнуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула манай республикын бүхы предприятинууд дээгүүр социалистическэ соревновани үргэнөөр ябуулагдаhан байна.

Улан-Удын мелькомбинат хадаа декабриин 10-да жэлэйгээ планиие 108 процент дүүргээ. Тус комбинадай коллектив болбол 1939 оной дүүртэр, планhаа үлүүлэн 14 мянган тонн талха татахаар уялга абаа.

Зэдын паровой тээрмэ, жэлэйгээ планиие декабриин 8-да 125 процент дүүргээ. Мүн лэ дээрэ заагдаhан болзорто Чикойско арhанай завод—101 проц., Улан-Удын пивозавод—136 процент дүүргэhэн байнад.

Мяханай комбинат болбол жэл соогоо мяха үйлэдбэрилэхэ планаа декабриин 9 болтор 108 процент дүүргэбэ. Тодорхойлон хэлэбэл, колбаса—120 проц., студен—127 проц., пельмени—105 проц., пирожки—154 процент (3 миллион пирошкиин орондо 4 миллион 629 мянган штук) дүүргээ. Улан-Удын Горсоведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэhэн, тус комбинадай директор нүхэр И. М. Колочев ба олон станогууд дээрэ хүдэлмэрилдэг нүхэр Цыремпилова гэшэд хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ соревнованиие үүсхэгшэд юм.

Мяханай комбинадай хүдэлмэришэд хадаа 1940 он болтор, планhаа үлүүлэн 1,5 мянган тонн мяха үйлэдбэрилхэ ба нэгэ мянган тонн колбаса гаргахабди гэжэ уялга абабад.

1940 онhоо эхилжэ, мяханай комбинадай дэргэдэ холодильник баригдахань. Тэрэ хадаа үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ угаа ехэ туhатай хэрэг мүн.

Энэ холодильник барилгада 3,5 миллион түхэриг мүнгэн гаргашалагдаха байна. Тэрээнhээ гадна, мяханай комбинадай дэргэдэ шэнэнүүд хэдэн цехүүд баригдаха байна.

Республика доторхи түрүү предприятинууд болбол эгээл иимэнүүд бэлэгүүдтэйгөөр, декабриин 12-ые—СССР-эй бүгэдэ арадай hайн үдэрые угтаба.

БАЯР АНГАРОВ

КАПИТАЛИСТИЧЕСКЭ ДЕМОКРАТИ БА СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ ДЕМОКРАТИ

Агууехэ советскэ арад болбол Сталинска Конституциин туг доро гурбан жэл соо ажаhуужа ба коммунизмын ашатуhада ажаллажа байна. Социалистическэ обществын энэ үндэhэн закон болбол Агууехэ Октябрьска социалистическэ революцеэр сүлөөлэгдэhэн арадта, эсэстээ хүртэр үнэн шууд демократизмые асараа. СССР-тэ мандаhан социалистическэ демократи хадаа бүхы арадай демократи, бүгэдэндэ демократи гээшэ.

Буржуазна демократи—энэ хадаа капиталай господствын форма гээшэ. Эгээл демократическашье буржуазна гүрэнүүдэхи правительствонуудай, парламентнуудай политикань хадаа бүхы арад массые буржуазиин мэдэлдэ барихын тулада хүдэлмэришэд ба таряашадые «сүлөөтэйгөөр» эксплоатацилаха аргые капиталда хангахын тулада шэглүүлэгдэнхэй. Буржуазна демократи болбол алишье буржуазна оронэй арадзоной 9/10 хуби болодог бүхы ажалшадые даралагша бүлэг баяшуудай господство мүн.

Буржуазна демократи болбол арад массада бүдүүлигээр хүсэрхэхэ методээ, ажалшан зониие мэхэлэхэ нарин ба орёо методүүдтэй зохилдуулгаар өөрынгөө господствые бэелүүлэнэ. Арадта хүсэрхэхын тулада, тэрэшэлэн забастовкануудые ба восстанинуудые дарахын тула табигдадаг арми бии, арестнүүдые хэдэг ба хүдэлмэришэдэй демонстрацинуудые намнан тараадаг полици бии, тэрэ хадаа полицейскэ терророй алибүхы методүүдээр ажалшадые буржуазна гүрэнэй мэдэлдэ баридаг байна. Энээнэй тулада суд, тюрьма, чиновничество байдаг юм. Буржуазна гүрэнэй бүхы адар машина хадаа капиталистическэ эксплоатациие хамагаалалгада, баяшуудай засагта, буржуазна үмсэдэ алба хэнэ.

Хүсэрхэлгэ ба даралалгын эдэ органуудай хажуугаар, буржуазна демократи болбол массые мэхэлэхэ хэдэн олон хүсэтэ зэбсэгүүдтэй байна. Энэ хадаа—церковь, хэблэл, hургуули. Газедүүд, журналнууд, книгээр дамжуулан, буржуази болбол худал ба хуурмаг хардалга тараадаг, баhа хүдэлмэришэдэй толгойе шовинизмын хороор мунхаруулдаг, частна үмсэ хадаа священнэ юм, тиин ажалшадые эксплоатацилга хадаа, байгаалиин законуудай естественнэ ба мүнхэ байдагтал адали, баhал естественнэ ба мүнхэ юм гэжэ үдэрбүри ба часбүри номлодог байна.

Буржуази болбол идеологическа нүлөөлэлгын алибүхы зэбсэгүүдээр арад массые мэхэлэхэhээ гадна, мүн тэдээниие худалдан абаха ба «арадай hунгагдамалнуудай» албанда өөhэдтөө табиха арга олгодог баялигуудтай байна.

Империализмын эпоходохи буржуазна демократи болбол үнэндөө хадаа, туйлай ехэ баялигуудые өөhэдынгөө гарта суглуулан абаhан, бүлэг капиталистнуудта демократи гээшэ. Финансова олигархи, промышленность ба банкнуудай бүлэг корольнууд болбол ямаршье тон «демократическа» гүрэнэй эзэдэнь болоно. Франциda бодото эзэдэнь 200 томо миллионернүүд юм. Хэдэн арбаад сенаторнууд ба депутадуудань акционерна обществонуудай правленинүүдтэ ба шэнжэн хиналгын соведүүдтэ ударидахы тушаалнуудые эзэлэнэ. Англида, английска парламентын 180 членүүдэнь элдэб монополистическэ обществонуудта 775 директорскэ hууринуудые эзэлэнэ. Англиин одооной премьер-министр Невиль Чемберлен болбол металлургическа ба буу зэбсэгэй «Бирмингамска оружейна компани» концернэтэй нягта холбоотой ба энээнтэй хамта, «Имперскэ химическэ трест» гэжэ томо монополиин акционер юм.

Америкын Холбоото Штадуудта 64 миллиардернүүд болбол оронэй бүхы капиталые гартаа барина, парламентын чиновнигууд ба депутадуудые, судьянуудые эдилгээр барижа байдаг байна.

«Дундазуунай үетэй жэшээлэбэл ехэ историческа прогресс болбошье, буржуазна демократи болбол,—Ленин бэшээ hэн,—хэзээдэшье хадаа баяшуудта баяр, эксплоатировалагдагшадта, үгытэйшүүдтэ занга ба мэхэ, хашалан. хаhагдаhан, хуурмаг байха байна, капитализмын байгаа сагта иимэ байншьегүй арганьгүй». *)

Буржуазна гүрэн болбол—арадые даралан господстволохо ябадалые бэелүүлхын тулада буржуазиин гарта байгаа гүйсэдхэхэ комитет мүн.

Социалистическэ демократи хадаа буржуазна капиталистическэ демократиhаа тон ондоо байна. 1917 оной октябрьда Россиин хүдэлмэришэн ангиин илалта болбол буржуазна диктатурые пролетариадай диктатураар hэлгээ, хаhагдаhан, хуурмаг капиталистическэ демократиие—ажалшадай демократиигаар hэлгээ.

Советскэ засаг—хүдэлмэришэн ангиин диктатурын гүрэнэй форма мүн. Эгээл энэ хадаа үнэхөөрөө, бодото демократиие, арадта демократиие бэелүүлээ. Капиталистнуудай ба помещигүүдэй господствые үгыхэжэ, буржуазиин интересүүдтэ алба хэдэг хуушан гүрэнэй аппарадые эбдэжэ ба бутасохижо, хүдэлмэришэн анги болбол ажалшадай интересүүдтэ, шэнэ социалистическэ общество байгуулгада алба хэдэг, шэнэ гүрэнэй аппарадые хуушан аппарадай hуурида табиhан байна.

СССР-тэ социализмын илалта болбол Сталинска Конституциие абалгаар батажаа, хүниие хүнэй эксплоатацилгын үгыхэгдэhэн обществын, хүдэлмэришэн, таряашан ба советскэ интеллигенциин хоорондо таhарашагүй ханибарисаагай байдаг обществын Конституциие баталан абалгаар батажаа.

Сталинска Конституциин онсо чертань хадаа эсэстээ хүртэр үнэн шууд, бата демократизм болоно. Социалистическэ обществын Конституци болбол активна ба пассивна граждануд гэжэ хубаан илгалгые мэдэхэгүй байна. Бүхы граждануд тэгшэ эрхын үндэhөөр hунгалтануудта хабаадана.

Сталинска Конституци болбол нюуса голосованяар бэелүүлэгдэхэ бүгэдэниитын, тэгшэ ба сэхэ hунгуулиин эрхые хангаха hаа гадна, энэ хадаа ажалшадта суглаанууд ба хэблэлэй болото. хүсэд сүлөөе хангахаhаа гадна, энэ хадаа ажалшадай эдэ эрхэнүүдые советскэ гүрэнэй бүхы хүсэшадалаар гарантировалана. «СССР-тэ демократи болбол... ажалшадта демократи, т. х. бүгэдэндэ демократи мүн». *). Социалистическэ демократиин шухала онсо ушарань хадаа демократическа эрхэнүүдые ба сүлөөнүүдые юрэл соносхолго бэшэ, харин эдэниие законодательна ёhоор материальна хэрэгсэлнүүдээр хангалга болоно. Ажал хэхэ эрхэ, амараха эрхэ, эрдэмдэ hураха эрхэ болбол социалистическэ гүрэнэй бүхы хүсэшадалаар, бүхы баялигаар гарантировалагдана. СССР-тэ хүдэлмэригүйдэлгэ үгыхэгдэнхэй ажал хэжэ шадаха хүн бүхэн хүдэлмэритэй байна. Хэблэлэй сүлөө хадаа типографида ба саараhанда общественнэ үмсөөр, суглаанай сүлөө хадаа суглаа хэхэ зал ба гэр байрада общественнэ үмсөөр хангагдана.

Социалистическэ демократи болбол ажахые үнэхөөр хүтэлбэрилгэдэ, гүрэниие хүтэлбэрилгэдэ бүхы арадай хабаадалгые хангана.

Сталинска Конституци болбол социализмын бүхэдэлхэйн историческа илалтануудай, тэрэшэлэн дэлхэйн бүмбэрсэгэй зургаанай нэгэ хуби дээрэ социалистическэ общество байгуулгын фактнуудые законодательна батадхалга мүн. Сталинска Конституциие баталан абhан сагhаа хойшо үнгэрэhэн эдэ гурбан жэлэй торшо соо, социалистическэ демократизм болбол өөрынгөө бүхы хүсэ ба шадалаар өөрыгөө харуулаа. Коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй сталинска блогой үндэhэ hуури дээрэ үнгэрhэн, СССР-эй Верховно Соведтэ, союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ hунгалтанууд болбол социалистическэ демократизмын батабэхиие харуулаhан тодо, хүсэтэ демонстрацинууд болоhон байна. Эдэ hунгалтанууд болбол социализмын агууехэ ашануудые хэрэглэгшэ, советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэлэй демонстраци болоо.

Нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ hунгуулиин кампани болбол социалистическэ демократизмын хүсэнүүдэй, советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэлэй шэнэ демонстраци болохо байна.

Хоёрдохи империалистическэ дайнай ябажа байhан үедэ, уласхоорондын биржевигүүдэй, промышленность ба банкнуудай корольнуудай интересүүдэй тулада хэдэн олон оронууд шуhата тэмэсэлдэ дахин оруулагдаад байhан үедэ, нүхэр Сталинаар хүтэлбэрилэгдэгшэ агууехэ советскэ арад болбол мирэй, социалистическэ демократизмын ашагые найдамтайгаар хэрэглэжэ байна. Польско пануудай даралалтаhаа сүлөөлэгдэhэн, Баруун Украинын ба Баруун Белоруссиин арадууд мүнөө эдэ ашануудые мүн лэ хэрэглэжэ байна.

Сталинска Конституциин нара болбол агууехэ Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай 183 миллион граждануудые коммунизмда орохо илалтата замыень тодоор гэрэлтүүлэнэ.

И. Дворкин.

х) Ленин. том XXIII, хуудаhан 346.

х) И. Сталин. „Ленинизмын асуудалнууд", хуудаhан 524.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центро союзная, 19. Телефоны: отв. редактора — 3-44, отв. секретаря—3-23, отд. партийн ой жизни — 7-55-2 зв., сельхозотдел— 7-55, отдел кадроов — 5-07.

Типография НКМП БМАССР.

Бурглавлит № 2345